

CYNGOR SIR YNYS MON / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	14 Medi 2016
TEITL YR ADRODDIAD:	Canfyddiadau Panel Dyfarnu Cymru 2013-2014, 2014-2015 a 2015-2016
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Darparu gwybodaeth ar y materion y rhoddyd sylw iddynt gan Banel Dyfarnu Cymru
ADRODDIAD GAN:	Cyfreithiwr - Llywodraethu Corfforaethol
SWYDDOG CYSWLLT:	Mared Wyn Yaxley, mwycs@ynysmon.gov.uk 01248 752566

1. CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

Sefydlwyd Panel Dyfarnu Cymru yn unol o ganlyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 ac mae iddo ddwy swyddogaeth statudol:-

- Ffurio tribiwnlysoedd achos neu dribiwnlysoedd achos dros dro i ystyried adroddiadau gan yr Ombwdsmon yn dilyn ymchwiliadau i honiadau bod aelod wedi methu â chydymffurfio â chod ymddygiad eu hawdurdod; ac
- Ystyried apeliadau gan aelodau yn erbyn penderfyniadau pwyllgorau safonau awdurdodau lleol eu bod wedi torri'r cod ymddygiad (yn ogystal â phenderfynu os y rhoddir caniatâd i apelio yn y lle cyntaf)

Mae'r adroddiad hwn yn cynnwys penderfyniadau a wnaed gan y Panel Dyfarnu am y cyfnod 2013-2014, 2014-2015 a 2015-2016 ac fe'i bwriedir fel crynodeb ffeithiol o'r materion sy'n dod gerbron y Panel Dyfarnu. Ni fydd yn disodli'r adroddiad a gyflwynir i'r Pwyllgor pan fydd Panel Dyfarnu yn rhoi sylw l gwyn sy'n ymwneud â Chyngor Sir Ynys Môn.

2. 2013-2014

Nodwch gynnwys **Atodiad 1**.

2.1 Penderfyniadau a wnaed

12/07/2013 – Cyngor Sir Ceredigion – APW/008/2012-013/CT

19/07/2013 – Cyngor Sir y Fflint – APW/005/2010-011/CT

2.2 Apeliadau a ddyfarnwyd

15/05/2013 – Cyngor Cymuned Y Mwmbwls – APW/009/2012-013/AT

3. 2014-2015

Nodwch gynnwys **Atodiad 2.**

3.1 Penderfyniadau a wnaed

Dim

3.2 Apeliadau a ddyfarnwyd

22/01/2015 –Cyngor Cymuned Sully a Lavernock – APW/001/2014-015/AT

4. 2015-2016

Nodwch gynnwys **Atodiad 3.**

4.1 Penderfyniadau a wnaed

13/08/2015 – Cyngor Cymuned Llanfihangel ar Arth – APW/002/2014-015/CT

11/03/2016 – Cyngor Cymuned Magor ac Undy – APW/001/2015-016/CT

4.2 Apeliadau a ddyfarnwyd

10/09/2015 –Cyngor Sir Ynys Môn – APW/003/2014-15/AT

ATODIAD / ENCLOSURE

1

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Achosion 2013-2014
Summary of Cases in Tribunal 2013-2014

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
Cyngh David Evans	<p>Honiad fod y Cynghorydd Evans wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Sir Ceredigion drwy wneud cais am dreuliau nad oedd ganddo hawl iddynt a'i fod wedi elwa'n ariannol drwy orddweud ei hawliadau milltiroedd a chynhaliath dros gyfnod o 11 mlynedd.</p> <p>Cynghorodd GEG yr Heddlu na ddylid cymryd unrhyw gamau pellach.</p> <p>Yn unol â dymuniadau'r Cynghorydd Evans, ni wnaed unrhyw ddatganiad ar lafar i'r tribiwnlys a gwnaed y penderfyniad drwy gynrychioliadau ysgrifenedig.</p>	Torri amodau paragraffau 6(1)(a), 7(a), 9(a) y Cod Ymddygiad.	Gwaharddiad am 3 mis.	<p>Daeth y Tribiwnlys i benderfyniad unfrydol fod Mr Evans wedi methu â chydymffurfio â rheolau'r cynllun a'i fod wedi gorhawlio costau milltiroedd, wedi hawlio costau milltiroedd pan na ddefnyddiodd ei gerbyd, wedi hawlio costau milltiroedd er ei fod wedi defnyddio dull arall o deithio a'i fod wedi cynnwys costau bwyty ei wraig yng nghostau treuliau ei hun.</p> <p>Mr Evans ei hun oedd yn gyfrifol am lenwi ei ffurflenni treuliau yn gywir. Roedd Mr Evans ond â hawl i gyflwyno hawliadau yn unol â rheolau'r cynllun a oedd mewn grym ar y pryd.</p>
Cyngh Patrick Heesom	<p>Honiad fod y Cynghorydd Heesom wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Sir y Fflint drwy fethu â dangos parch ac ystyriaeth tuag at Swyddogion y Cyngor; ymddwyn mewn ffordd a ystyriwyd yn fwlio neu'n aflonyddu, ceisio cyfaddawdu amhleidioldeb swyddogion a, drwy wneud hynny, ymddwyn mewn modd a oedd yn debygol o ddwyn gwarth ar ei swyddfa neu'r Cyngor.</p>	Torri amodau paragraffau 4(a), 4(b), 6(i)(b) Cod Ymddygiad 2001 a pharagraffau 4(b), 4(c) a 4(d) Cod Ymddygiad 2008	<p>Gwaharddiad am 2 flynedd a 6 mis *</p> <p>(* apêl i'r Uchel Lys ac fe gwtogwyd y gwaharddiad i 18 mis)</p>	<p>Roedd y Cynghorydd Heesom wedi methu â dangos parch ac ystyriaeth tuag at eraill ac wedi ymddwyn mewn ffordd a ystyriwyd yn fwlio tuag at swyddogion eraill.</p> <p>Fodd bynnag, apelwyd yn erbyn penderfyniad y tribiwnlys i'r Uchel Lys. Gwrthododd yr Uchel Lys yr apêl o ran dyfarniadau'r tribiwnlys heblaw am ar 3 dyfarniad a gafodd eu dileu.</p>

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
	<p>Bygwth swyddogion gan ddweud pethau fel "her days are numbered," bod yn wrthdrawiadol ac yn ymosodol; ceisio taseilio swyddogion gan ddweud pethau fel "X is shit at her job."</p> <p>Nodwyd yr achosion hyn o ymddygiad rhwng 14/02/2007 a 25/02/2009.</p>			<p>Bu'r Uchel Lys leihau'r gosb o waharddiad 2 flynedd a hanner i waharddiad 18 mis.</p>

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Apêl 2013-2014
Summary of Appeal Tribunals 2013-2014

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
Cyngh John Cooper	<p>Cyflwynwyd apêl yn erbyn penderfyniad Is-bwyllgor Safonau Cyngor Tref a Chymuned Dinas a Sir Abertawe fod y Cynghorydd wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Cymuned y Mwmbwls ac y dylai gael ei wahardd am 18 wythnos.</p> <p>Roedd yr achos yn ymwneud â honiadau fod y Cynghorydd wedi torri amodau paragraff 6(1)(a) o'r Cod Ymddygiad drwy wneud datganiadau camarweiniol am ei asedau personol i Dribiwnlys Cyflogaeth tra roedd y Tribiwnlys Cyflogaeth hwnnw yn ystyried ei atebolrwydd am gostau ac felly roedd wedi camarwain y Tribiwnlys Cyflogaeth ac o ganlyniad wedi dwyn gwarth ar y swyddfa neu'r awdurdod.</p>	Torri amodau paragraff 6(1)(a) y Cod Ymddygiad	Penderfynodd y Tribiwnlys Apêl yn unfrydol i gadarnhau penderfyniad y Pwyllgor Safonau i wahardd y Cynghorydd am gyfnod o 18 wythnos.	<p>Penderfynodd y Tribiwnlys Apêl fod y Cynghorydd Cooper wedi dwyn gwarth ar ei swyddfa a'i awdurdod drwy ei weithredoedd a bod gan y cyhoedd yr hawl i ddisgwyl safon uwch o ymddygiad gan aelodau etholedig. Roedd y Tribiwnlys Apêl yn ystyried y toriad yn un difrifol o ran bod y Cynghorydd wedi mynd ati i gamarwain Tribiwnlys Cyflogaeth ac fe aeth hyn i galon ei integriti.</p> <p>Roedd yn berchennog eiddo a oedd yn cael ei ystyried yn ased ac fe ddylai fod wedi'i ddatgan, er bod yr eiddo mewn ecwiti negyddol.</p> <p>Ni dderbyniwyd dadl y Cynghorydd Cooper nad oedd y Cod yn berthnasol gan fod y Tribiwnlys Cyflogaeth yn fater sifil nad oedd yn berthnasol i'w rôl fel Cynghorydd.</p>

ATODIAD / ENCLOSURE

2

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Achosion 2014-2015
Summary of Cases in Tribunal 2014-2015

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
Dim achosion mewn Tribiwnlysoedd				

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Apêl 2014-2015
Summary of Appeal Tribunals 2014-2015

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
Cyngh Lino Scaglioni	<p>Cyflwynwyd apêl yn erbyn penderfyniad Pwyllgor Safonau Bro Morgannwg fod y Cynghorydd wedi torri Cod Cyngor Cymuned Sully a Lavernock ac y dylid ei wahardd am gyfnod o chwe mis.</p> <p>Roedd yr achos yn cynnwys honiadau bod y Cynghorydd wedi torri amodau paragraffau 4(b) a 6(1)(a) o'r Cod Ymddygiad drwy fethu â dangos parch ac ystyriaeth tuag at gynghorydd arall. Honnwyd fod y Cynghorydd Scaglioni wedi anfon negeseuon e-bost a oedd yn cyfeirio at y Cynghorydd arall mewn modd a oedd yn ei fychanu, at aelodau arall o'r cyngor cymuned ac aelod o'r cyhoedd. Honnwyd hefyd fod ei ymddygiad yn dwyn gwarth ar y swyddfa.</p> <p>Yn unol â dymuniadau'r Cynghorydd Scaglioni, ni wnaed unrhyw gynrychioliadau ar lafar i'w Tribiwnlys a gwnaed penderfyniad drwy gynrychioliadau ysgrifenedig.</p>	Torri amodau paragraffau 4(b) a 6(i)(a) o'r Cod Ymddygiad.	Penderfyniad unfrydol i wrthdroi penderfyniad Pwyllgor Safonau Bro Morgannwg; nid oedd methiant i gydymffurfio â chod ymddygiad y cyngor cymuned.	<p>Roedd y Cynghorydd Scaglioni wedi anfon 4 e-bost a oedd yn cynnwys sylwadau am y Cynghorydd Mahoney</p> <ul style="list-style-type: none"> • Penderfynwyd bod E-bost gan y Cynghorydd Scaglioni i'r Cynghorydd Mahoney a oedd wedi'i farcio'n breifat ac a oedd yn dechrau 'Kevin' ac yn gorffen 'Lino'; a anfonwyd o gyfrif e-bost Cymdeithas Trigolion Sully, wedi'i anfon mewn capasiti preifat. • Penderfynwyd fod e-bost arall a anfonwyd o gyfeiriad e-bost Cymdeithas Trigolion Sully ond a oedd yn dechrau 'Cynghorydd Mahoney' ac a arwyddwyd 'Lino Scaglioni' ac a oedd yn cyfeirio at fusnes y Cyngor ac a anfonwyd i aelodau eraill o'r cyngor, wedi'i anfon mewn capasiti swyddogol. <p>Ystyriodd y Tribiwnlys a oedd y negeseuon e-bost wedi'u gwarchod o dan Erthygl 10 o'r ECHR (sylwadau o fath gwleidyddol). Wrth drafod galluoedd y Cynghorydd Mahoney a'i gyflawniadau fel Cynghorydd ac ymddygiad y Cyngor, penderfynwyd mai sylwadau gwleidyddol oeddent.</p>

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
				<p>Roedd y Cyngorydd Mahoney yn gynghorydd sir yn ogystal â chynghorydd cymunedol ac fe nododd y Tribiwnlys y dylai fod wedi arfer â gwrthdaro wrth gyfnewid safbwyntiau.</p> <p>Nid oedd atal y Cyngorydd Mahoney rhag gallu cyfathrebu â chlerc y Cyngor yn fethiant i ddangos parch ond gan yr ystyriwyd y gallai'r Cyngorydd Mahoney fod yn 'anodd' ar adegau, penderfynwyd ei fod yn ymgais wirioneddol i geisio amddiffyn y clerc rhag negeseuon e-bost amhriodol.</p>

ATODIAD / ENCLOSURE

3

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Achosion 2015-2016
Summary of Cases in Tribunal 2015-2016

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
Cyngh Paul Cawley	Honiad fod y Cynghorydd Cawley wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Cymuned Magor ac Undy drwy beidio â datgan diddordeb neu adael y cyfarfodydd tra roedd pecyn tâl y Clerc yn cael ei ystyried. Roedd y Cynghorydd Cawley a'r Clerc mewn perthynas a gwnaethant briodi rhyw 6 mis yn ddiweddarach.	Torri amodau paragraffau 6(1)(a) a 14(1)(a) o'r Cod Ymddygiad	Penderfyniad unfrydol y dylai'r Cynghorydd Cawley gael ei wahardd am gyfnod o 3 mis. Gwnaed argymhelliad i Gyngor Cymuned Magor ac Undy y dylai'r Cynghorydd Cawley dderbyn hyfforddiant pellach cyn dychwelyd.	Nid awgrymodd yr Ombwdsmon fod y Cynghorydd Cawley wedi camddefnyddio ei sefyllfa er mwyn cael mantais ond roedd y ffaith iddo aros yn y cyfarfod i drafod pecyn tâl y cleric, o gofio ei briodas a oedd ar y gorwel, yn niweidiol i hyder y cyhoedd yn y Cyngor. Fe ddylai'r Cynghorydd fod wedi datgan diddordeb personol a rhagfarnus ac fe ddylai fod wedi gadael y cyfarfod. Nid oedd y ffaith nad oedd y Cynghorydd a'r Clerc yn byw gyda'i gilydd ar y pryd yn berthnasol - roedd yn ffaith eu bod wedi bod mewn perthynas ers rhai misoedd a'u bod wedi dyweddio. Roedd y cyfarfod yn trafod pecyn tâl y Clerc a rhoddyd ystyriaeth i godiad cyflog sylweddol. Roedd diddordeb y Cynghorydd Cawley yn un a fyddai'n effeithio ar farn y cyhoedd am ei allu i wneud penderfyniad gan fod codiad cyflog sylweddol yn cael ei ystyried, rhywbeth a fyddai'n elwa ei ddarpar wraig.

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
				<p>Roedd gan y Cynghorydd Cawley ddiddordeb yn y mater a oedd yn cael ei drafod ac fe ddylai fod wedi gadael yr ystafell er mwyn sicrhau na ellid fod wedi beirniadu'r broses o gwbl.</p> <p>Drwy aros yn y cyfarfod fe allai fod wedi rhoi'r argraff o amhriodoldeb i'r cyhoedd er unrhyw gwynion a wnaed . Y prawf yw, nid a fyddai'r Cynghorydd Cawley wedi gwneud y penderfyniad heb unrhyw ragfarn ond a fyddai'n cael ei weld i fod yn gwneud hynny. Mae'r gwyn gan aelod o'r cyhoedd yn atgyfnerthu'r ffaith bod gweithredoedd y Cynghorydd Cawley wedi cael effaith negyddol ar yr awdurdod a'i uniondeb o ran y broses gwneud penderfyniadau.</p>
Cynghorydd Haulwen Lewis	Honiad fod y Cynghorydd Lewis wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Cymuned Llanfihangel ar Arth drwy fethu â datgan diddordeb personol a rhagfarnus mewn cyfarfod o'r Cyngor Cymuned lle'r oedd cais cynllunio ar gyfer fferm wynt ar dir dros ffordd i fferm mae hi'n berchen arni yn cael ei ystyried. Roedd pleidlais gudd yn cael ei chynnal er mwyn penderfynu a fyddai'r Cyngor Cymuned yn cefnogi neu'n gwrthwynebu'r cais.	Torri amodau paragraffau 10(1), 10(2), 11(1), 14(1), 15(1) a 15(2) y Cod Ymddygiad.	Gwaharddiad am gyfnod o 3 mis.	<p>Roedd y Cynghorydd Lewis wedi anwybyddu'r cyfle i ddatgan diddordeb ar dri achlysur gwahanol yn ystod y cyfarfod.</p> <p>Ystyriwyd hyn yn gamgymeriad sylweddol ac fe ychwanegodd at hynny drwy fethu â derbyn ei hanawsterau yn "y ffordd gwbl afresymol y cynhaliodd ei hymateb i'r gwyn, canfyddiadau'r Ombwdsman a'r gweithdrefnau cyn y Tribiwnlys".</p>

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
	<p>Roedd y Cynghorydd wedi arwyddo contract lle byddai'n derbyn swm o tua miliwn o bunnoedd dros y 30 mlynedd nesaf gan weithredwr y fferm wynt. Roedd y Cynghorydd a'i gŵr wedi derbyn £25,000 er mwyn arwyddo'r cytundeb cychwynnol.</p> <p>Ni wnaeth y Cynghorydd ddatgan diddordeb. Ni wnaeth y Cynghorydd adael y cyfarfod, fe gymerodd ran yn y bleidlais drwy ddewis ymatal ei phleidlais.</p> <p>Nid oedd cymal cyfrinachedd o fewn y Cytundeb yn ddigon o reswm iddi, fel Cynghorydd, i beidio â datgelu bodolaeth y cytundeb yn y cyfarfod.</p>			<p>Ystyriodd y Tribiwnlys y gellid cyfiawnhau gwaharddiad o 6 mis ond o ystyried hawliau'r Cynghorydd o dan Erthygl 10 ECHR, hanerwyd y gosb.</p>

Crynodeb o'r Tribiwnlysoedd Apêl 2015-2016
Summary of Appeal Tribunals 2015-2016

Enw	Crynodeb o'r Ffeithiau	Darpariaeth Perthnasol o'r Cod	Crynodeb o'r Penderfyniad	Darganfyddiadau
Cynghorydd Peter Rogers	<p>Cyflwynwyd apêl yn erbyn penderfyniad Pwyllgor Safonau Cyngor Ynys Môn ei fod wedi torri Cod Ymddygiad Cyngor Ynys Môn ac y dylid ei wahardd am gyfnod o fis.</p> <p>Roedd yr achos yn cynnwys gwerthiant tir lle methodd y Cynghorydd Rogers a datgan perthynas bersonol agos â darpar brynwr y tir wrth gyfathrebu â Swyddogion y Cyngor ac fe gamddefnyddiodd ei sefyllfa fel aelod er mwyn sicrhau mantais i'r darpar brynwr.</p> <p>Roedd Mr Rogers a Mr Geal yn nabod ei gilydd ers 40 mlynedd; maent yn ffrindiau a byddent yn gweld ei gilydd bron bob dydd gan eu bod yn byw ar ffermydd cyfagos a gan fod merch Mr Geal yn briod â mab Mr Rogers.</p>	Torri amodau paragraffau 10(1), 11(1), 11(2)(a) a 11(4) y Cod Ymddygiad	Penderfyniad unfrydol y dylid cyfeirio'r mater yn ôl i'r Pwyllgor Safonau gyda'r argymhelliad y dylid gwahardd y Cynghorydd Rogers am 3 mis.	<p>Roedd perthynas Mr Rogers a Mr Geal yn un y gellid ei diffinio fel perthynas agos yn ôl ystyr y Cod.</p> <p>Roedd Mr Rogers yn gweithredu yn ei gapasiti ffurfiol a gadarnhawyd gan ei ddatganiad "you will fully understand my role which is as a Councillor".</p> <p>Golygodd tynnu'r cyfamod cyfyngu a gosod cyfamod gorswm, fel yr awgrymwyd gan Mr Rogers, fod Mr Geal wedi llwyddo i brynu'r tir heb unrhyw gyfyngiadau ar ei ddefnydd.</p> <p>Torrwyd y Cod Ymddygiad dros gyfnod maith o amser rhwng Mawrth 2012 ac Awst 2013.</p> <p>Roed y gwaharddiad gwreiddiol am gyfnod o fis. Yr argymhelliad oedd y dylid ymestyn y cyfnod hwnnw i 3 mis.</p>